

Vabariigi Valitsuse määruse
„Ubari maastikukaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri “ eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

„Looduskaitseaduse“ (RT I 2004, 38, 258; 53, 373; 2005, 15, 87; 22, 152) § 10 lõike 1 alusel ja kooskõlas § 11 lõikega 1 on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord.

Ubari maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) moodustatakse metsakoosluste, paekalda, haruldaste liikide ja elupaikade kaitseks. Kuna ala ei ole varem kaitse all olnud, on tegemist uue kaitseala moodustamisega.

Esitatava Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Harjumaa Keskkonnateenistuse looduskaitse peaspetsialist Tiina Napp ja spetsialist Elle Valtna, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, „Looduskaitseadusele“ vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi koosseisuväline spetsialist Kaire Sirel (tel 673 7562). Eelnõu keeletoimetaja oli Keskkonnaministeeriumi haldusosakonna spetsialist Enel Ormus (tel 626 2906) ja eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna lepinguline jurist Airi Andresson (tel 626 2825).

2. Eelnõu sisu

Ubari maastikukaitseala eesmärk on Põhja-Eesti paekalda, vääriselupaiga kriteeriumidele vastava metsaosa ning EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse. Need elupaigatüübid on plaatllood (8240* – sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale, kusjuures tärniga on tähistatud esmatahtsad elupaigatüübid), rusukallete ja jäärakute metsad (9180*), vanad loodusmetsad (9010*).

Kaitseala on tervikuna määratud sihtkaitsevööndiks. Sihtkaitsevööndi režiim on vajalik kaitseala loodusväärtuste säilimise tagamiseks. Kaitseala metsatüüpide kaitset ei ole võimalik tagada, kui kaitsealal toimub majandustegevus.

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning pidada jahti kogu kaitsealal. Telkimine ja lõkketegemine kaitsealal on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohtades. Kaitsealal on lubatud sõidukiga sõitmine teedel. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel ja kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel. Muudel juhtudel on maastikusõidukiga sõitmine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Sobivate veekogude puudumisel ei ole asjakohane reguleerida kalapüüki ja ujuvvahenditega liiklemist. Kaitsealal on lubatud alla 20 osalejaga rahvaürituste korraldamine. Üle 20 osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitsealale ei jää õuemaad, seetõttu ei ole seal tegutsemist eraldi reguleeritud. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieaja ja tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas; rohumaade niitmine ja karjatamine ulatuses, mis tagab poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu säilimise; maaparandussüsteemide hoiutööd; rajatiste rajamine kaitseala tarbeks ja nende hooldustööd.

Kaitsealal on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine, tee ja tehnovõrgu rajatise ning uue ehitise püstitamine, välja arvatud rajatise rajamine kaitseala tarbeks. Pilliroo ja adru

varumist pole kaitse-eeskirjas käsitletud, sest nende tegevuste reguleerimine pole kaitseala seisukohast oluline. Kaitsealal ei või ilma kaitseala valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlvikute sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid, väljastada metsamajandamiskava, kinnitada metsateatist, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise ehitamiseks, anda projekteerimistingimusi ega anda ehitusluba.

Kaitseala tüüp on maastikukaitseala, kuna kaitseala kaitse-eesmärk on paekalda ning kaitsealuste koosluste ja elupaigatüüpide kaitse.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi ja eksperdiarvamust kaitseala tsoneeringu ning kaitsekorra kohta. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitseerežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja kaitseväärtuste säilimise.

Kaitseala pindala on 58,3 ha. Kaitseala asub terves ulatuses riigimetsamaal. Kaitseala välispiir on kantud määruse lisas esitatud kaardile.

3. Maaomanike seisukohad

Kaitse-eeskirja avalik väljapanek kestis Jõelähtme vallas ja Harjumaa keskkonnateenistuses 20. detsembrist 3. jaanuarini 2005. Avaliku väljapaneku toimumisajast teatati Ametlikes Teadaannetes (15.12.2004), üleriigilise levikuga ajalehes Postimees (17.12.2004) ja kohalikus ajalehes Harjumaa (17.12.2004). Avaliku väljapaneku käigus arvamusi ei laekunud. Kaitseala moodustamise asjus avalikku koosolekut ei toimunud, sest eramaade ja eeldatava erahuvi puudumise tõttu tegi Harjumaa keskkonnateenistus ettepaneku jätta avalik arutelu korraldamata.

Vastavalt „Looduskaitseseaduse“ §-le 9 küsiti arvamust Ubari maastikukaitseala asutamise ja kaitse-eeskirja kohta RMK Anija metuskonnalt, kes andsid kaitse-eeskirja eelnõu kohta positiivse arvamuse.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Ubari maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud „Looduskaitseseaduses“ esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige EÜ nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta. Ubari maastikukaitseala on Vabariigi Valitsuse 2004. a 05. augusti korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" (RTL 2004, 111, 1758) punkti 2 alapunkti 440 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatest majanduspiirangutest. Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub „Riigi Teataja seaduse“ (RT I 1999, 10, 155; 2001, 24, 133; 93, 565; 2002, 44, 283; 102, 600; 2003, 4, 19 ja 22) § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Ubari maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu kohta on esitanud positiivse arvamuse Jõelähtme Vallavalitsus (11. jaanuari 2005. a kiri nr 9-4.3/2356 ja 22.veebruari 2005 kiri nr 9 -4.7/279).

Eelnõu on läbinud 5. maist 20. maini 2005. aastal kooskõlastusringi elektroonse eelnõude kooskõlastamise süsteemis „eÕigus“. Kirjalikult kooskõlastas eelnõu Rahandusministeerium (12. mai 2005. a kiri nr I-1.11/6425).

Villu Reiljan
Keskkonnaminister

Annika Velthut
Kantsler